

LUDENDO
DISCAMUS!

DOROTA
ŻUCHOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do języka łacińskiego i kultury antycznej dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Tomasz Damulewicz

Maria Pawłowska

dr Beata Rola

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Charakterystyka teatru starożytnych Rzymian

Klasa / czas trwania lekcji

klasa I / 1 godzina lekcyjna

Cele

- **ogólne:** poszerzenie wiedzy uczniów na temat teatru starożytnych Rzymian; doskonalenie techniki przekładu tekstu łacińskiego; kształcenie aktywnych postaw, przedsiębiorczości, konstruktywnego działania uczniów, również ze SPE
- **szczegółowe:** uczeń rozumie prosty tekst łaciński ze słuchu; odpowiada na pytania do tekstu w języku łacińskim; wymienia rzymskich dramaturgów oraz ich najważniejsze dzieła; wypowiada się na temat budowy teatru rzymskiego oraz występujących w nim aktorów

Metody

słowne: wyjaśnienie, dyskusja; oparte na obserwacji: pokaz; aktywizujące: problemowa, heureka, giełda pomysłów; inne: zajęć praktycznych, korzystania z materiałów źródłowych, waloryzacyjna (impresyjna).

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna, grupowa

Środki dydaktyczne

1. tablica multimedialna z oprogramowaniem: komputery z dostępem do Internetu, rzutnik
2. strony internetowe: Wikipedia w języku łacińskim <<https://la.wikipedia.org/wiki/Vicipaedia>>
- Cicero, Marcus Tullius, *Pro Quinto Roscio comoedo*
<https://la.wikisource.org/wiki/Pro_Quinto_Roscio_comoedo> [dostęp 7 czerwca 2019]
3. słowniki łacińsko-polskie, red. K. Kumaniecki i polsko-łacińskie, red. L. Winniczuk lub <<https://pl.glosbe.com/pl/la>>; <<https://pl.glosbe.com/la/pl>> [dostęp 7 czerwca 2019]
4. Lawall, Gilbert (1987), *Ecce Romani I*. Ravensburg, Prentice Hall
5. wydruki zawierające tekst De theātrō Romanō oraz pytania do tekstu.

Opis przebiegu lekcji

Nauczyciel podaje temat i cele lekcji. Następnie rozdaje uczniom tekst *De theātrō Romanō* (zał.1). Czyta poszczególne zdania uzupełniając treść ikonografią z Internetu. Po kilkuminutowej cichej pracy w parach uczniowie odczytują głośno i tłumaczą kolejne fragmenty tekstu. Kiedy nauczyciel ma pewność, że rozumieją tekst, zadaje w języku łacińskim pytania odnoszące się do treści (zał. 2). Po tym ćwiczeniu zleca

wyszukanie w łacińskiej Wikipedii informacji nt. postaci historycznych występujących w tekście. Chętne osoby czytają je i tłumaczą. Dla utrwalenia nauczyciel ponownie czyta tekst o teatrze uzupełniając narrację ilustracjami, po czym zadaje pracę domową (zał. 3). Na zakończenie lekcji dokonuje krótkiej ewaluacji bezpośredniej: uczniowie odpowiadają po polsku na pytania dotyczące teatru rzymskiego.

Zał. 1 Dē theātrō Rōmānō. Rōmānōs imprīmīs mīmī dēlectābant. Sed saeculō tertio ante Chrīstum nātum Rōmānī fābulās etiam Graecō mōre conscribere coepērunt. Nevius poēta prīmū fabulam praetextam strictē Rōmānam scrīpsit. Tītus Līius Andronicus, Plautus atque Pūblius Terēntius Afer cōmoediās Rōmānās scrībēbat. Ad nōstra tēpora trāgoediae quoque Sēnecae Minōris pervēniēbant. Annō LV (quinguagēsimo quintō) ante Chrīstum nātum Gnaeus Pompēius theātrum marmōreum Rōmae constuebat. Histriōnēs libertīnī erant. In spectaculīs induēbant persōnās, quae hōminum mōres significābant. Fēminīs in scaenam prodire diū nōn licēbat, quā dē causā virī eās agēbant. Histriōnēs nōnullī, ut Roscius, populū valdē delectabant. Zał. 2 Pytania do tekstu: Quid Rōmānōs dēlectābat? Quō saeculō Rōmānī prīmās fabulās Graecō mōre conscribēbant? Quid est fabula praetexta? Nōmina poētās, quī comoediās Rōmānās scrībēbant! Ubī prīmū theatrum marmoreum aedificābatur? Quis apud Rōmānōs antīquōs histriō erat?

Zał. 3 I: Zadanie obowiązkowe: Na podstawie wiedzy nabytej na zajęciach, dokonaj krótkiej charakterystyki teatru rzymskiego. Praca nie powinna przekraczać 200 słów. II: Zadanie dla chętnych: Przetłumacz z podanej strony internetowej wskazany fragment mowy Cyncerona *Pro Roscio comoedo*.

Komentarz metodyczny

Proponowany materiał sprzyja osiągnięciu następujących celów podstawy programowej: II 3 a, b; 5 c; 10 a, b; 12 c; III 1- 5. Metoda bezpośrednia, która przeważa podczas prowadzenia lekcji przyczynia się do kształtowania kompetencji komunikacji w języku obcym, budując w uczniach wiarę w ich własne możliwości, eliminując zahamowania i bariery. Kreatywność i logiczne myślenie uczniowie doskonala tworząc przekład tekstu, czy odpowiadając na pytania w języku łacińskim. Korzystanie z materiałów źródłowych wpływa nie tylko na przyrost wiedzy merytorycznej, ale również kształtuje kompetencje informatyczne. Doskonalenie tych umiejętności jest niezbędne we współczesnej szkole, której zadaniem jest przygotowanie młodych ludzi do uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Na zajęciach uczniowie sami docierają do informacji. Sprzyja temu odpowiedni dobór metod i form nauczania. Nauczyciel, w myśl teorii konstruktywistycznej, aranżuje sytuacje dydaktyczne, aby zaktywizować uczniów do działania. Jeśli nauczyciel chce uzyskać diagnozę nt. efektywności swoich działań, może zastosować jedną z technik ewaluacyjnych opisanych w programie, np. zdań podsumowujących. Aby ułatwić

uczniom ze SPE pełne uczestnictwo w procesie dydaktycznym, zaleca się, aby praca na zajęciach odbywała się w parach. Otrzymują oni wydrukowane pytania (zał.2); niedowidzący powiększoną czcionką. Dla uczniów szczególnie zainteresowanych przedmiotem przeznaczona jest dodatkowa praca domowa. Ocena wiedzy uczniów z zakresu teatru greckiego i rzymskiego odbędzie się na następnej lekcji, kiedy to będzie przeprowadzony sprawdzian wiedzy.